

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu likuma 35. ⁸ pants un 50. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	<p>Noteikumu projekta "Kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts) mērķis ir izpildīt Kredītiestāžu likumā Latvijas Bankai deleģēto pienākumu noteikt kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas kārtību.</p> <p>Pašreiz minētā pienākuma izpildi nodrošina Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 25. augusta normatīvie noteikumi Nr. 137 "Kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – 137. noteikumi), taču saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz 2022. gada 31. decembrim izdotie ārējie normatīvie akti piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu, kas aizstās 137. noteikumus un tāpat kā pašreiz spēkā esošie noteikumi būs saistoši Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm, Kredītiestāžu likuma 4.¹ pantā minētajām sabiedrībām un, pamatojoties uz Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 3. panta trešo un ceturto daļu, Kredītiestāžu likuma 11.² pantā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, respektīvi, 1. klases ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un tām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regulas (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014, 1. panta 2. un 5. punktā, respektīvi, 1."–" klases ieguldījumu brokeru sabiedrībām (turpmāk kopā – iestāde). Šobrīd nav tādu Latvijas Republikā reģistrētu ieguldījumu brokeru sabiedrību, kuras norādītas Kredītiestāžu likuma 11.² pantā un minētās regulas (ES) 2019/2033 1. panta 2. un 5. punktā.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas kārtību; 2) kredītriskam pakļautos riska darījumus, kuriem aprēķina ietvaros piemērojama pretcikliskās kapitāla rezerves norma; 3) kredītriskam pakļautajiem riska darījumiem ar Latvijas, dalībvalsts un ārvalsts rezidentiem aprēķina ietvaros piemērojamās pretcikliskās kapitāla rezerves normas noteikšanas kārtību;

	<p>4) datuma, no kura aprēķina ietvaros piemēro attiecīgo pretciklisko kapitāla rezerves normu, noteikšanas kārtību;</p> <p>Informācija par aktuālajām dalībvalstu un ārvalstu pretcikliskās kapitāla rezerves normām ir atrodama Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas, Starptautisko norēķinu bankas un Bāzeles Banku uzraudzības komitejas tīmekļvietnēs.</p> <p>Kredītiestāde informāciju par tai specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves prasības izpildi atklāj saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) 440. pantu un Komisijas 2021. gada 15. marta īstenošanas regulu (ES) 2021/637, ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus attiecībā uz to, kā iestādes publisko informāciju, kura minēta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 575/2013 astotās daļas II un III sadaļā, un ar ko atceļ Komisijas īstenošanas regulu (ES) Nr. 1423/2013, Komisijas deleģēto regulu (ES) 2015/1555, Komisijas īstenošanas regulu (ES) 2016/200 un Komisijas deleģēto regulu (ES) 2017/2295 (turpmāk – Īstenošanas regula Nr. 2021/637).</p> <p>Noteikumu projektā ir ietvertas tiesību normas attiecībā uz kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķina kārtību, kas izriet no:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija direktīvas 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, ar ko groza direktīvu 2002/87/EK un atceļ direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK; 2) Regulas Nr. 575/2013; 3) Komisijas 2014. gada 4. jūnija deleģētās regulas (ES) Nr. 1152/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2013/36/ES attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par attiecīgo kredītriska darījumu ģeogrāfiskās atrašanās vietas noteikšanu iestādes specifisko pretciklisko kapitāla rezervju aprēķināšanai; 4) Īstenošanas regulas Nr. 2021/637; 5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regulas (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014. <p>Kopumā noteikumu projekts satur prasības, kas ir identiskas 137. noteikumu prasībām. Tās noteikumu projekta normas, kuras atšķiras no pašlaik spēkā esošo 137. noteikumu atbilstošajām normām, paredz redakcionāla vai tehniska rakstura precizējumus un pamatā ir saistītas ar numerācijas maiņu un ar to saistīto atsauču precizēšanu un terminu aktualizēšanu.</p>
Leģitīmais mērķis	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un</p>

	<p>ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un tā dalībniekiem un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina to tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraugs (Latvijas Banka), un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un veicot to ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteiktā pienākuma – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi. Līdz ar to noteikumu projekts ir nepieciešams, lai Latvijas Banka noteiktu kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas kārtību un nodrošinātu, ka šī norma tiek piemērota attiecībā uz atbilstošiem kredītriskam pakļautajiem riska darījumiem un aprēķināta pēc vienota algoritma, tajā izmantojot atbilstošu kredītriskam pakļautajiem riska darījumiem ar Latvijas, dalībvalsts un ārvalsts rezidentiem piemērojamo pretcikliskās kapitāla rezerves normu un tās piemērošanas datumu, tādējādi sekmējot, ka iestāžu nodrošinātās tām specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves ir pietiekamas noturības pret ciklisko sistēmisko risku nodrošināšanai.</p>
Samērīgums	<p>Nosakot prasības kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas kārtībai, tiek nodrošināta vienota finanšu tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijā un piemērošanā.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem vienotas prasības kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas kārtībai, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma neregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nenasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu finanšu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot finanšu tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Respektīvi, noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu</p>

	slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.
Spēkā stāšanās	Noteikumu projekts stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Kopumā noteikumu projekts neparedz būtiskas izmaiņas. Noteikumu projektā ietvertās izmaiņas, t. sk. prasības saistībā ar pārmaiņām iekšējos procesos, neradīs papildu administratīvo slogu un izmaksas finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības.
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kredītiestāžu likums; 2) 137. noteikumi; 3) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku"; 4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, ar ko groza direktīvu 2002/87/EK un atceļ direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK; 5) Regula Nr. 575/2013; 6) Komisijas 2014. gada 4. jūnija deleģētā regula (ES) Nr. 1152/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2013/36/ES attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par attiecīgo kredītriska darījumu ģeogrāfiskās atrašanās vietas noteikšanu iestādes specifisko preciklisko kapitāla rezervju aprēķināšanai; 7) Īstenošanas regula Nr. 2021/637; 8) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regula (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts 2024. gada 30. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus līdz 2024. gada 13. novembrim.

	<p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informētas iestādes, kurām būs saistoša noteikumu projektā ietverta prasību izpilde.</p> <p>Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p> <p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 26. novembrī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>

Eiropas Savienības tiesību aktu pārņemšanas/ieviešanas tabula

Latvijas Bankas noteikumu projekta nosaukums: "Kredītiestādei specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves normas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumu projekts)

Eiropas Savienības tiesību akta nosaukums: Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, ar ko groza direktīvu 2002/87/EK un atceļ direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (turpmāk – Direktīva 2013/36/ES)

Eiropas Savienības tiesību akta pants, punkts vai apakšpunkts, kurā paredzētās prasības Latvijā jāizpilda (Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)	Noteikumu projekta punkts vai apakšpunkts, kas izpilda A ailē minēto prasību (Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)	Vai A ailē minētā prasība ar B ailē minēto Noteikumu projekta punktu vai apakšpunktu tiek izpildīta pilnībā vai daļēji? (Ja daļēji, norāda, kur un kā ir vai tiks nodrošināta prasības pilnīga izpilde)	Vai B ailē norādītais Noteikumu projekta punkts vai apakšpunkts paredz stingrākas prasības, nekā A ailē minētā prasība (Ja paredz stingrākas prasības, norāda pamatojumu šādu stingrāku prasību nepieciešamībai)	Vai A ailē minētā prasība ir jāizpilda obligāti? (Ja Eiropas Savienības tiesību akts paredz izvēles iespēju, norāda, vai un kādēļ šī rīcības brīvība Latvijā ir vai nav jāizmanto)	Vai A ailē minētais Eiropas Savienības tiesību akts paredz dalībvalsts paziņošanas pienākumu Eiropas Savienības institūcijām? (Ja paredz, norāda, kas un kādā termiņā šo paziņošanas pienākumu izpildīs)
A	B	C	D	E	F
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 1. punkts	Noteikumu projekta 9. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	Direktīvas 2013/36/ES
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 2. punkta a) apakšpunkts	Noteikumu projekta 5.1., 6.1. un 7.1. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	162. panta 1. punkta trešā daļa paredz, ka dalībvalstis paziņo

Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 2. punkta b) apakšpunkts	Noteikumu projekta 5.2.2., 6.2.2. un 7.2.2. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	Eiropas Komisijai un Eiropas Banku iestādei par šīs direktīvas prasību pārņemšanu. Pēc Noteikumu projekta apstiprināšanas Latvijas Bankas padomē minēto paziņošanas pienākumu attiecībā uz Eiropas Komisiju izpildīs Finanšu ministrija, savukārt paziņošanu Eiropas Banku iestādei veiks Latvijas Banka.
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 2. punkta c) apakšpunkts	Noteikumu projekta 5.2.3., 6.2.3. un 7.2.3. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 3. punkta a) apakšpunkts	Noteikumu projekta 5.3.2., 6.3.2. un 7.3.2. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 3. punkta b) apakšpunkts	Noteikumu projekta 5.3.3., 6.3.3. un 7.3.3. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 4. punkts	Noteikumu projekta 3. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 5. punkts	Noteikumu projekta 4. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 6. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts	Noteikumu projekta 6.1., 6.2.1., 6.2.2. un 6.2.3. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 6. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts	Noteikumu projekta 6.3.1. un 6.3.2. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 6. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts	Noteikumu projekta 5.3.4., 6.3.3. un 6.3.4. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 6. punkta pirmās daļas d) apakšpunkts	Noteikumu projekta 7. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 140. panta 6. punkta otrā daļa	Noteikumu projekta 8. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	